

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Wprowadzenie do judaizmu
Prowadzący	Dr hab. Dorota Muszytowska, prof. ucz.
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Turystyka religijna
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia (licencjackie)
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	2
Semestr	3
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	CTR_W04; CTR_U08
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	wykład
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	nie dotyczy
Opis i cele przedmiotu	Celem przedmiotu jest ukazanie bogactwa, złożoności i specyfiki judaizmu, jako religii kształtującej zachowania, postawy, normy, wartości oraz jako zjawiska społeczno-kulturowego. Wykład obejmuje następujące zagadnienia: 1. Definicja i historia judaizmu 2. Charakterystyka judaizmu biblijnego i postbiblijnego. 3. Teksty normatywne i nienormatywne. 4. Główne instytucje w judaizmie. 5. Najważniejsze zagadnienia teologiczne judaizmu (prymat Tory, mesjanizm, grzech i zbawienie, nagroda i kara) 6. Czynności kultowe (praktyki religijne: obrzezanie, małżeństwo, rola kobiety, ubiór, modlitwa; reguły pokarmowe; pogrzeb; święta: Szabat, Pesah, Szawuot, Sukkot, Chanuka, Purim, Rosz ha-Szana, Jom Kippur, Simchat Tora, Tisha be-aw, Lag ba Omer) 7. Znaczenie symboli. 8. Judaizm a sztuka przedstawieniowa. 9. Rola pamięci w judaizmie. 10. Stosunek judaizmu do chrześcijaństwa i problematyka dialogu katolicko-judaistycznego.

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Co to jest judaizm? Definicje judaizmu. Stereotypy. Czy judaizm jest monolityczny? - frakcje judaizmu biblijnego i postbiblijnego	2
2. Pisma żydowskie o charakterze normatywnym i nienormatywnym. Literatura judaizmu biblijnego – żydowskie kanony biblijne i literatura niekanoniczna oraz jej status. Pojmowanie i interpretowanie Tory, czyli do normatywnych pism tradycji rabinicznej - Miszna, Gemara, Talmud	4
3. Epoki w historii judaizmu. Przegląd generalny (Czas formacji judaizmu rabinicznego – autorytety rabinackie; Okres średniowiecza. Diaspory Żydów aszkenazyjskich i sefardyjskich oraz na terenach Bliskiego Wschodu oraz w Afryce Północnej; Ideologia Oświecenia a judaizm. Ruchy i reformy okresu nowożytnego; Holokaust; Syjonizm i antysyjonizm; Państwo Izrael)	2
4. Doktryna w judaizmie i rola refleksji teologicznej	4
5. Praktyka życia religijnego w judaizmie	4
6. Istotne instytucje życia społeczno-religijnego (Świątynia, Zgromadzenie, Synagoga, rodzina, jesziwa). Święta i rytuały liturgiczne (modlitwa prywatna i synagogałna)	6
7. Obrazy i symbole judaizmu i w judaizmie. Wizerunek Żydów w sztuce i literaturze antycznej. Późnoantyczne synagogi – o czym świadczą zachowane artefakty?	4
8. Judaizm a chrześcijaństwo (problem tożsamości; antysemityzm i antychrystianizm w piśmiennictwie; judaizm w nauczaniu Kościoła). Czy potrzebny jest dialog?	2
9. Prezentacje i kolokwium zaliczeniowe	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe efekty uczenia się</u> <i>(co ogólnie absolwent po tych studiach będzie wiedział i umiał)</i>	<u>Opis przedmiotowych efektów uczenia się</u> <i>(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie student po tym przedmiocie będzie wiedział i umiał)</i>	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się <i>(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy)</i>
CTR_W04	Absolwent zna i rozumie zagadnienia z zakresu wiedzy o religiach monoteistycznych (chrześcijaństwo, judaizm, islam) i zależnościach między nimi	Zna i rozumie zagadnienia z zakresu wiedzy o judaizmie jako jednej z religii monoteistycznych. Charakteryzuje złożoność judaizmu jako wyznania religijnego. Wymienia i charakteryzuje powiązania między judaizmem i chrześcijaństwem. Zna zagadnienia dotyczące historii biblijnego Izraela oraz jego instytucji religijnych i społecznych – opisuje je, krytycznie ocenia, wykazuje istotne cechy kontynuowania tradycji czasów biblijnych w judaizmie współczesnym. Zna w podstawowym zakresie zagadnienia z zakresu kultury i literatury judaizmu – charakteryzuje żydowskie historyczne i współczesne kanony Biblii żydowskiej, streszcza najważniejsze dzieła antycznego piśmiennictwa żydowskiego; charakteryzuje normatywną literaturę judaizmu rabinicznego. Zna zagadnienia związane z zagadnieniami dialogu religijnego judaizmu z katolicyzmem – wymienia najważniejsze dokumenty Kościoła oraz inicjatywy i dzieła związane z dialogiem katolicko-żydowskim.	Kolokwium pisemne, prezentacja
CTR_U08	Absolwent umie interpretować zjawiska religijne, posługując się narzędziami badawczymi	Potrafi opisywać, interpretować, wyjaśniać i oceniać zjawiska religijne charakterystyczne dla judaizmu posługując się narzędziami badawczymi oraz podejmować i prowadzić dyskusję na tematy związane z judaizmem. Opisuje i wyjaśnia podstawowe pojęcia i zjawiska życia społeczno-religijnego środowisk judaistycznych. Ocena analizowane materiały, przedstawia publicznie wyniki swojej pracy i dyskutuje na tematy związane z judaizmem i środowiskami żydowskimi. Wyjaśnia etymologię i znaczenie podstawowych symboli judaizmu.	Projekt i prezentacja na zajęciach

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

CTR_W04	Wykład wyjaśniający i interaktywny, dyskusja
CTR_U08	Lektura własna, przygotowanie i przedstawienie prezentacji, dyskusja

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach udział w zaliczeniach poza zajęciami udział w konsultacjach	30	30/0,75
praca własna	przygotowanie do zajęć (np. czytanie, praca pisemna, tłumaczenie)		30/1,25
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt)	30	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Ocena końcowa wystawiana jest na podstawie - wyniku za przygotowanie i wykonanie prezentacji wyznaczonego zagadnienia we wskazanym terminie - 50% - wyniku testu pisemnego - 50% Ocena bardzo dobra Student uzyskał 90% - 100% z testu przygotował i zaprezentował (bez czytania) prezentację, w której dokonał przedstawienia problemu i jego oceny, w tym biegle posługiwał się fachową terminologią, poddawał kwestie pod dyskusję. Ocena dobra Student uzyskał 75% - 89% z testu przygotował i zaprezentował (bez czytania) prezentację, w której dokonał przedstawienia problemu, w tym poprawnie posługiwał się fachową terminologią Ocena dostateczna Student uzyskał 60% - 74% z testu przygotował i zaprezentował prezentację posilując się czytaniem własnego tekstu, w prezentacji dokonał syntetycznego przedstawienia problemu, wykorzystał w podstawowym zakresie fachową terminologię

Literatura obowiązkowa

1.	Macidzińska-Kamczycka M., Żydzi i judaizm w zwierciadle sztuki antycznej, Warszawa-Toruń 2014, 169-206; 230-273.
2.	Mrozek Andrzej, Wprowadzenie do judaizmu, The Polish Journal of the Arts and Culture Nr 3 (3/2012) 101-114.
3.	Rubinkiewicz R., Judaizm, w: H. Zimoń, Religia w świecie współczesnym. Zarys problematyki religio logicznej, Towarzystwo Naukowe KUL, Lublin 2010, 349-378.

Literatura uzupełniająca

1. Baumann A.H, red., Żydzi i judaizm, Wydawnictwo TAU, 1994. Borzymińska Z., R. Żebrowski, oprac., Polski słownik judaistyczny, t. 1 i 2, Prószyński i S-ka, Warszawa 2003 lub https://delet.jhi.pl/pl/psj 2. Chrostowski W., oprac., Żydzi i judaizm w nauczaniu Jana Pawła II (1978-2005), Warszawa 2005. 3. Chrostowski W., R. Rubinkiewicz, oprac., Żydzi i judaizm w dokumentach Kościoła i nauczaniu Jana Pawła II (1965-1989), ATK, Warszawa 1990.
--

4. de La Maisonneuve D., Judaizm. Podstawowe wiadomości, Wydawnictwo Akademickie Dialog, Warszawa 2010.
5. Gądecki St., Kto spotyka Jezusa, spotyka judaizm. Dialog chrześcijańsko-żydowski w Polsce, Gniezno 2002.
6. Macidzińska-Kamczycka M., Żydzi i judaizm w zwierciadle sztuki antycznej, Warszawa-Toruń 2014.
7. Mello A., Judaizm, Wydawnictwo WAM, Kraków 2002.
8. Rosik M., Judaizm u początków ery chrześcijańskiej, Wrocław 2003.
9. Shanks H., red., Chrześcijaństwo a judaizm rabiniczny. Historia początków oraz wczesnego rozwoju.
10. Stern M., Co to jest judaizm? Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania, Wydawnictwo WAM, Kraków 2003.
11. VanderKam J. C., Wprowadzenie do wczesnego judaizmu, Cyklady, Warszawa 2006.
12. Wahle H., Judaizm i chrześcijaństwo w kontekście dziejów zbawienia, Biblos, Tarnów 1993.

*** lista rodzajów zajęć**

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☒ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)